

Vochtige heide nu en straks

Judith Zuidwegt

Onderzoeksvraag

Hoe veranderen de vochtige heiden op de Hoge Veluwe, wat zijn de gevolgen hiervan en wat is het beeld voor de toekomst?

Gebiedsbeschrijving

De Hoge Veluwe is een natuurpark tussen Otterloo, Hoenderloo en Schaarsbergen [1]. Op dit nationale park is een actief waterbeleid, omdat in het park dieren en planten leven die afhankelijk zijn van voornamelijk het **(oppervlakte) water**. De vennen, poelen en vijvers zijn van hoge kwaliteit en worden op Europees niveau beschermd. Vochtige of natte heiden ontstaan op de oevers van de vennen en vormen een belangrijk leefgebied voor insecten, reptielen, vogels en planten. Deze heiden zijn kenmerkend voor natte zandlandschappen, maar zijn echter wel zeldzaam op Nationaal park de Hoge Veluwe [2].

Figuur 1: kaart van Nationaal park De Hoge Veluwe [1].

Resultaten

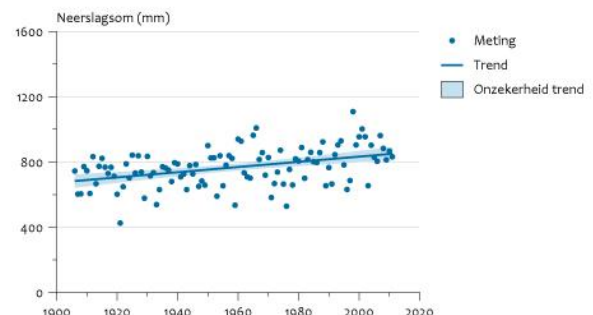
De natte heiden veranderen vooral door het verschil in grondwaterstanden. In het winterseizoen bevindt de **grondwaterspiegel** zich dicht op of aan het maaiveld door regen en **kwel**. 's Zomers zijn ze niet dieper dan 80 tot 100 cm beneden het maaiveld door **wegzijging**. Dit wordt gemeten met pijlbuizen op verschillende locaties. De vochtige heide is voornamelijk een nat gebied, waardoor de soorten die er vertoeven vooral afhankelijk zijn van het water. Als de waterstand te ver daalt, zal het aantal soorten bedekking afnemen. Natte heide wordt dan vaak gedomineerd door Pijpenstro, wat bij sterke waterstandschommelingen gaat horsten, waardoor het gebied nog hoger komt te liggen [2]. Als de verwachte klimaatverandering doorzet, zal dit ook gevolgen hebben voor de Veluwe. Vooral de verwachte toenemende **neerslag** heeft grote gevolgen voor de vochtige heide. Over de afgelopen eeuw is een toename van 23% waargenomen, wat statistisch als significant wordt beschouwd [4]. De stand van het grondwater zal naar verwachting in de nabije toekomst 10 tot 20 cm stijgen [3], waardoor de natte heide nog natter zal worden.

Figuur 2: Natte heide Nationaal park De hoge Veluwe [2].

Dit heeft vooral effect voor de dieren en planten omdat elke soort eigen voorkeuren heeft voor de omgeving. Voor reptielen is het van belang dat er sprake is van structurele begroeiing, zoals Pijpenstro, wat bereikt wordt met een lagere grondwaterstand. In de toekomst zal het dus lastiger worden voor reptielen om in de vochtige heide te leven. Daarentegen hebben insecten meer baat bij een nattere omgeving. Zoals de libellen die eitjes leggen in waterplanten. Dit is ook weer gunstig voor de vogels in het gebied [2].

Neerslag in De Bilt

Figuur 3: Hoeveelheid Neerslag [4].

Conclusie

Vochtige heiden veranderen vooral door het verschil in waterstanden door neerslag, kwel en wegzijging. Dit heeft als gevolg dat het aantal soorten verschildt tot weinig variatie in bedekking bij een lage waterstand en meer variatie bij een hogere stand. Door de klimaatverandering zal de waterstand hoger worden en dit heeft verschillende gevolgen. De variatie in plantensoorten zal afnemen. Daarnaast is er een impact voor insecten en reptielen, maar die verschildt per soort.

Referenties

- [1] Google Maps, 18 jan. 2015, www.google.com/maps
- [2] Waterschappen Hoge Veluwe, 18 jan. 2015, http://www.hogeveluwe.nl/files/Waterlandschap_Hoge_Veluwe.pdf
- [3] Provincie Gelderland, 18 jan. 2015, www.gelderland.nl/4/Home/Brochure-Grondwaterfluctuatatiezone.html
- [4] Compendium voor Leefomgeving, 18 jan. 2015, <http://www.compendiumvoorleefomgeving.nl/indicatoren/nl0508-Neerslagsom-in-Nederland.html?i=9-54>